

GDJE SU ŽENE U
MEHANIZMU KOORDINACIJE
ZA EU INTEGRACIJE?

GDJE SU ŽENE U MEHANIZMU KOORDINACIJE ZA EU INTEGRACIJE?

PRAVA ZA SVE je BiH organizacija civilnog društva koja se bavi zaštitom i zagovaranjem ljudskih prava u cilju stvaranja pravednog i demokratskog društva zasnovanog na principima ljudskih prava.

PRAVA ZA SVE traži odgovornost države za poštovanjem, zaštitom i ostvarenjem ljudskih prava za sve; traži pravdu za žrtve kršenja ljudskih prava; promovira jednake mogućnosti za sve, bez obzira na spol ili rod, onesposobljenje, rasu ili status manjine, spolnu ili rodnu orijentaciju, ili bilo koju drugu razliku; podržava razvoj vještina i osnaživanje isključenih grupa i zajednica.

Posebno se zahvaljujemo članicama Ženske zagovaračke grupe: Centar ženskih prava, Fondacija „CURE“, Fondacija lokalne demokratije, Fondacija „Udružene žene“, ICVA (Inicijativa i civilna akcija), Udruženje građana „Budućnost“, Udruženje „Zemlja djece u BiH“, PRAVA ZA SVE, Žene ženama

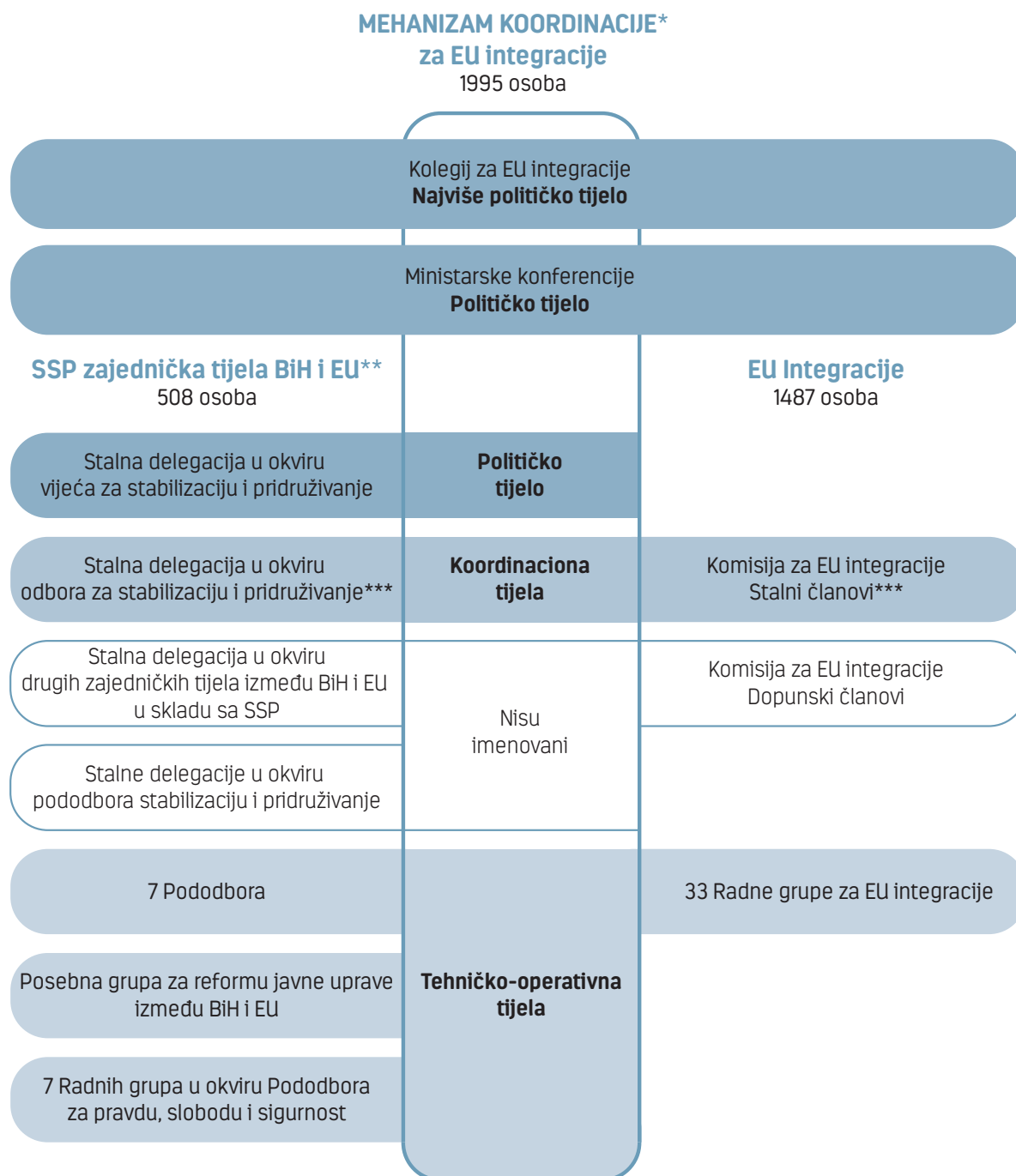
Ova publikacija je nastala u okviru programa: „Progressing Woman’s Rights in EU Accession“.

„This material is completely or partly financed by the Swedish International Development Cooperation Agency (Sida) and Kvinna till Kvinna.

Sida and Kvinna till Kvinna does not necessarily agree with the opinions expressed.

The author alone is responsible for the content“

Mehanizam koordinacije

* Šema napravljena prema Odluci o sistemu koordinacije procesa EU integracija u BiH (Službeni glasnik BiH, broj 72/16) i podacima pribavljenim od nadležnih institucija. Šema uključuje podatke pribavljene do 30.10.2017.

** Zajednička tijela između EU i BiH (prema SSP). Podaci se odnose samo za predstavnike iz BiH

*** Prema Odluci je predviđeno da u ovim tijelima budu uključeni predstavnici OCD. Među imenovanim članovima nema predstavnika OCD

Mehanizam koordinacije evropskih integracija je sistem kojim se uspostavlja i reguliše način rada i međusobna koordinacija različitih institucija u Bosni i Hercegovini (BiH). Mehanizmom koordinacije se osigurava uspješno provođenje velikog broja različitih aktivnosti u procesu Evropskih integracija (EU integracija), istovremeno uvažavajući veliki broj različitih nivoa vlasti i podijeljenih nadležnosti u BiH.

Mehanizam koordinacije treba osigurati što je moguće veći stepen usklađenosti i koherentnosti u okviru rada različitih institucija na svim nivoima vlasti, a koje se odnose na izvršavanje obaveza iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između EU i BiH (SSP)¹ kao i drugih obaveza koje proizilaze iz procesa evropskih integracija. Mehanizam koordinacije također, treba da doprinese uspostavljanju i iznošenju jedinstvenog stava BiH u komunikaciji sa institucijama EU. U tom cilju uspostavljena su brojna zajednička tijela, utvrđen je njihov sastav, nadležnosti i međusobni odnosi.

Tako su u cilju efikasnog provođenja vertikalne koordinacije u okviru mehanizma koordinacije uspostavljena četiri zajednička tijela: Kolegij za evropske integracije, Ministarske konferencije, Komisija za evropske integracije i radne grupe za evropske integracije.

U cilju nadzora nad provođenjem SSP i osiguranja povezanosti između različitih tijela unutar Mehanizma koordinacije, te

dogovaranju i zastupanju „jednog glasa“ u ime BiH uspostavljaju se četiri Stalne delegacije kao zajednička tijela koje čine predstavnici BiH i EU. Stalne delegacije su: Stalna delegacija BiH u okviru Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje, Stalna delegacija BiH u okviru Odbora za stabilizaciju i pridruživanje, Stalna delegacija BiH u okviru pododбора za stabilizaciju i pridruživanje i stalne delegacije BiH u okviru drugih zajedničkih tijela između BiH i EU koja se uspostavljaju u skladu sa SSP.

Sva ova do sada formirana tijela, imaju različite zadatke, nadležnosti i značaj u okviru Mehanizma koordinacije. Shodno tome, mogu se posmatrati kao politička tijela, tehnička tijela sa koordinirajućom ulogom i tehnička tijela sa operativnom ulogom.

Prema do sada dostupnim podacima, u tijela u okviru Mehanizma koordinacije imenovano je 1995 osoba iz gotovo svih institucija vlasti u BiH.

Za provođenje procesa EU integracija formirano je 36 različitih tijela koje čini ukupno 1487 osoba.

U cilju nadzora nad provođenjem SSP uspostavljeno je 18 različitih tijela koje broje 508 osoba.

U narednom periodu očekuje se formiranje još tijela u okviru Mehanizma koordinacije sa različitim nadležnostima.

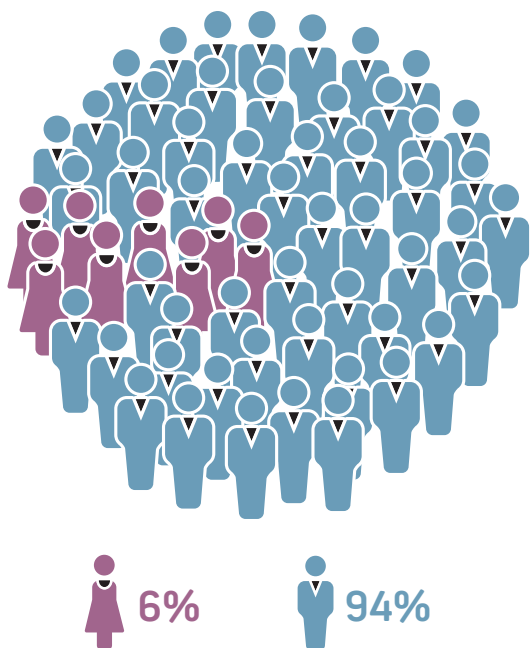
---

¹ Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država je stupio na snagu 1. juna 2015. i time zamijenio Privremeni sporazum koji je bio na snazi od jula 2008. Nakon potpisivanja i konačnog stupanja na snagu Sporazuma, slijedeći korak je bio podnošenje zahtjeva za članstvo u EU i sticanje statusa kandidata. Potpisivanjem SSP-a BiH je preuzela obavezu preuzimanja i provedbe pravne tečevine EU, postepenim harmoniziranjem domaćeg zakonodavstva. (Službeni glasnik BiH - Međunarodni ugovori, broj 10/08)

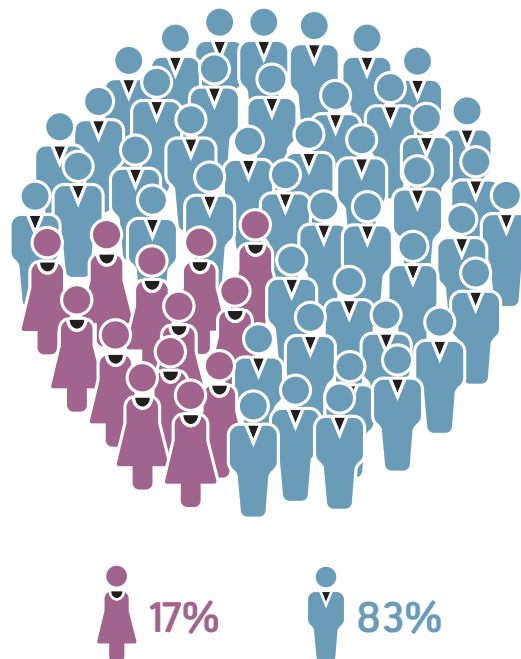
Politička tijela

Kolegij za EU integracije

Ministarske konferencije

Najviše političko tijelo u Mehanizmu koordinacije je Kolegiji za EU integracije koje osigurava usaglašenost stavova o ključnim, strateškim i političkim pitanjima u procesu EU integracija te, u krajnjoj instanci, otklanja eventualne zastoje nastale tokom procesa. Kolegij čine predsjedavajući i zamjenici predsjedavajućeg Vijeća ministara BiH, predsjednici i po dva ministra iz entitetskih vlada, gradonačelnik Brčko Distrikta BiH (BD BiH) i predsjednici vlada kantona.

Ministarske konferencije su politička tijela čijim se djelovanjem osigurava sveobuhvatan i ujednačen pristup nadležnih institucija u

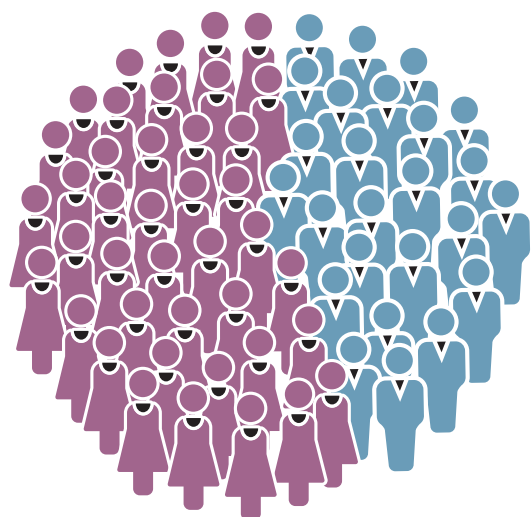
pojednim sektorskim oblastima obuhvaćenim procesom EU integracija. Ministarske konferencije definiraju zajedničke smjernice i platforme za djelovanje operativnih i tehničkih tijela u sistemu koordinacije. Sastav Ministarskih konferencija ovisi o sektoru za koji je Ministarska konferencija formirana i čine ih nadležni resorni ministri iz Vijeća ministara BiH, vlada entiteta, kantona i BD BiH.

U okviru tijela za SSP, po svom sastavu, jer je čine imenovani članovi Vijeća ministara BiH, političkim tijelom može se smatrati i Stalna delegacija BiH u okviru Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje.

Tehnička tijela sa koordinirajućom ulogom

Tehnička tijela
sa koordinirajućom ulogom

 53%

 47%

Tehnička tijela
sa koordinirajućom ulogom
(predsjednici)

 31%

 69%

Komisija za EU integracije je tehničko tijelo zaduženo za opću, tehničku, operativnu i metodološku koordinaciju ovog procesa. Komisija, između ostalog, prati ispunjavanje obaveza iz SSP i procesa EU integracija, utvrđuje smjernice za rad na operativno-tehničkom i metodološkom nivou, koordinira i usmjerava rad radnih grupa. Komisiju čine direktor Direkcije za EU integracije (DEI) i predstavnici vlada entiteta, kantona i BD

BiH koji su zaduženi za poslove koordinacije procesa EU integracija. Kao dopunski članovi Komisije mogu biti imenovani predstavnici nevladinog sektora i akademske zajednice u skladu s pitanjima koja su predmet razmatranja Komisije.

Stalna delegacija u okviru Odbora za Stabilizaciju i pridruživanje po svom sastavu može se posmatrati kao koordinacijsko tijelo.

Tehnička tijela sa operativnom ulogom

Tehnička tijela
sa operativnom ulogom

Tehnička tijela
sa operativnom ulogom
(predsjednici)

Radne grupe su operativna tijela u mehanizmu koordinacije.

U okviru EU integracija, u skladu s pravnom tečevinom EU ili, pojednostavljeno, prema pregovaračkim poglavljima u procesu EU integracija, formirane su 33 radne grupe. U okviru tijela za SSP, u skladu s tematskim poglavljima i članovima SSP, formirano je sedam pododбора, sedam radnih grupa

i posebna grupa za reformu javne uprave između BiH i EU. Članovi radnih tijela su predstavnici nadležnih institucija sa svih nivoa vlasti u BiH, u skladu s njihovim ustavnim nadležnostima, za oblasti za koje se ova tijela uspostavljaju. Radne grupe će obavljati funkciju pregovaračkih timova u ime BiH po pojedinačnim pregovaračkim poglavljima kada započne proces predpristupnih pregovora.

ZAKLJUČAK

Mehanizam koordinacije ne uvažava princip ravnopravne zastupljenosti spolova, čime se krši Zakon o ravnopravnosti spolova u BiH i obavezna zastupljenost od najmanje 40% jednog od spolova u svim državnim i drugim tijelima, uključujući tijela koja donose političke odluke.²

Podaci do kojih smo došli analizom različitih tijela u okviru Mehanizma koordinacije nedvosmisleno ukazuju na marginalizovanje žena sa pozicija donošenja ključnih, političkih odluka.

Tako se u tzv. političkim tijelima, koja donose najvažnije političke odluke u procesu EU integracija, odluke o pitanjima o kojima se nisu mogli postići dogovori na nižem nivou vlasti, nalazi svega 6,23% žena (Kolegij za EU integracije), odnosno 17,01% žena (Ministarske konferencije). Ali zato, u radnim grupama, koje u suštini snose najveći teret posla u procesu EU integracija, počev od pripreme odgovora na Upitnik EK pa sve dalje kroz cijeli proces pregovora kada za to dođe vrijeme, većinu čine žene. Tako, ovisno od grupe procenat žena kreće se od 30,56% u Radnoj grupi za ribarstvo, do 65,63% u Radnoj grupi za finansijske i budžetske odredbe. Međutim, i ovdje, bez obzira na veći broj žena članica grupa, predsjedatelji u većini formiranih tijela (62%) su muškarci.

Slična situacija je i u tijelima koja prate proces SSPa, pa se tako u Stalnoj delegaciji BiH u okviru Vijeća za stabilizaciju i pridruživanje, kao najvišeg političkog tijela, nalazi svega 22,22% žena. Istovremeno u podgrupama koje snose najveći teret posla nalazi se negdje u prosjeku oko 52,36% žena. I opet, predsjedatelji ovih podgrupa u pravilu su muškarci.

Sve ovo jasno ukazuje na „stakleni plafon“, prepreku koja žene zaustavlja u napredovanju i onemogućava im pristup pozicijama stvarne političke moći i odlučivanja.

Nedopustiva je marginalizacija žena iz procesa EU integracija. Žene, a naročito organizacije civilnog društva koje se bave promocijom ženskih prava i rodne ravnopravnosti moraju biti uključene u sve razgovore i procese koji se vode u okviru EU integracija.

Evropski standardi rodne ravnopravnosti i domaće antidiskriminacijsko zakonodavstvo obavezuju na integrisanje principa rodne ravnopravnosti u sve zakonodavne reforme i reforme javnih politika koje će se provesti u narednom periodu.

Bez integracije žena u sve političke procese nema uspješne EU integracije.

---

² Član 20 Zakona o ravnopravnosti spolova BiH:

(1) Državna tijela na svim nivoima organizacije vlasti, i tijela lokalne samouprave, uključujući zakonodavnu, izvršnu i sudsku vlast, političke stranke, pravna lica s javnim ovlaštenjima, pravna lica koja su u vlasništvu ili pod kontrolom države, entiteta, kantona, grada ili općine ili nad čijim radom javni organ vrši kontrolu, osigurati će i promovirati ravnopravnu zastupljenost spolova u upravljanju, procesu odlučivanja i predstavljanju. Ova obaveza postoji i za sve ovlaštene predlagače prilikom izbora predstavnika i delegacija u međunarodnim organizacijama i tijelima.

(2) Ravnopravna zastupljenost spolova postoji u slučaju kada je jedan od spolova zastupljen najmanje u procentu 40% u tijelima iz stava (1) ovog člana.